

המתגונן מפתיע

לסדרה הארוכה, אשר דומה ואין לה סוף, של ספרים על "מלחמת-המדבר-המערבי" נתר סף ספר ממקור גרמני, המתאר את פעלם הצבאי של גייסות-השריון אשר לרומל: "שועלי המדבר" לפאול קארל, שהופיע זה עתה גם בתרגום לאנגלית. הספר חדור, כמובן, הערצה לרומל (אך גם יחס של דרך-ארץ ליריב הבריטי), אלא שעיקר הענין שיכול להיות לנו בספר כזה הוא הלקחים שבו. מבחינה זו — לפנינו תערוכת משונה. בצד גרעיני-אינפורמציה — ולקחים רבי ערך — משתרעים בו עמודים מלאי "ספורים סתם" ואף בדינה, ומתנוססים בו תליתלים של תיאורי-גיבורה שלא תמיד יש לסמוך עליהם. אך ראויים כמה וכמה נסיונות תיאורים הכולר לים בספר זה לכך שנשתדל לנפותם מתוך פרקיו השונים, ולהגיש את העיקר והמאפי שבהם לקוראנו — ואפילו לא כל הפרטים שסביבם ניתנו בספר על דיוקם המלא. ויש שכבר עצם הרעיון שבמצע או באירוע המתוארים — יש בו מספיק כדי להצדיק כי יוגשו לקוראי "מערכות".

הנה מעשה אחד כזה, אשר עצם התפיסה שביסודו וההעזה שבביצועו עשויות לעורר מחשבתנו. המקרה המתואר שאוב מתחומה של "טקטיקה רבתי", אך בפעם אחרת עוד יוצגו במערכות מצבים מתכימים, שאובים גם-הם מתוך אותו ספר, מתחום ה"טקטיקה-הבינונית" ואפילו ה"זעירה".

מצע "קרוסיידר" ("צלבן"), שנערך ע"י הארמיה-השמינית הבריטית במחצית השניה של נובמבר ובראשית דצמבר 1941 לחילוף טוברוק הנצורה, היה גדוש לחימת-שריון אכזרית ונור-אשת (אשר תכופת התנהלה בתנאי תוהו-ובוהו ארגוני ומבצעי). המצבים נתחלפו מדי-יום, ואף מדי-שעה. המנצח היה הופך למובס — ולהיפך. אחד המכריעים שבימית-התפוכות אלה היה ה-23 בנובמבר, והקרב העיקרי באותו יום התרחש בקרבת סיד-רוג הנודעת, דרום-דרום-מזרחית לטוברוק — עיר-החוף, אשר טבעת הגייסות האיטלקיים-גרמניים הצרים עליה טרם הוסרה. אז הארמיה-השמינית אירגנה — לאחר קרבות קודמים קשים — מאמץ חדש ופלסה לה דרך בתוך כוחות-השריון הגרמניים שבמדבר, כדי להתקדם לעבר טוברוק ולהבקיע את טבעת-המצור. הכוח העיקרי, שעליו הוטלה משימה זו

הכיל את הדיביזיה-המשוריינת ה-7 והדיביזיה הדרום-אפריקנית ה-1. מפקדת כוחות-השריון הגרמניים, במקום לחסום את הדרך לפני הבריטים, החליטה לתקפם מן-העורף. שתי די-ביזיות-השריון הגרמניות (ה-15 וה-21) התקדמו באגף כוח-ההבקעה; דיביזיות-השריון האיטלקית ("אריאטא") קרבה-והלכה מעבר דרום-מערב; וכולן יחד תקפו את הכוח-המבקיע — בעומק-אגפיו ובעורפו. הדיביזיה הדרום-אפריקנית עמדה תחילה בפורענות זו, תודות למסך הנגד-טנקי המאולתר (תותח-ישרה ותותחים נ"ט) אשר הקימה בחפזה. אך לכשרוכזה הארטילריה הגרמנית-האיטלקית, וחלק מן "המסך" הזה שבלם את הטנקים שותק — פרץ השריון הגרמני ושטפה. התקפות-נגד חזקות שנערכו ע"י שריון בריטי לא השיגו תכלית בשל מצב-ההפתעה, כיווני-פעולה בלתי צפויים והשתבש-שות-הארגון. "ערפל" האבק והעשן שכיסה את שדה-המערכה איפשר לטנקים ותותחים בריטיים רבים לחמוק מתוך "קלחת"-הכיתור. אך האבי-דות היו כבדות; והעיקר — כוח-ההבקעה שובש-מעיקרו ורצף ושרידיו נסוגו לעברים שונים. חילוזה של טוברוק סוכל לזמן-מה... אך כפי שנתברר — לשמחת של כל אלה שעמדו במערכה העולמית נגד כוחות ה"ציר" — רק לזמן קצר. קרב זה, מעין "מערכת-קאנה של המדבר", הדגים דרך מפתיעה של הכשלת מתקפתם של כוחות עדיפים ע"י גייסות הנופ-לים מהם במספר לוחמים וכלי-הקרב.

